Om Syndfrihetsläran

och

Metodismen

af

C. A. Lundqwist.

Pris: 10 öre.

Kristinehamn
F. Broström & k:nis boktryckeri 1878.

Företal.

Orsaken, hwarför denna lilla skrift sättes i allmänhetens händer, är den, att den mäktiga religionsrörelse, som är känd under namn af metodismen, blifwit i wårt älskade fosterland dels af okunnighet dels af andra bewekelsegrunder till den grad wanstäld, att enfaldiga kristna sky den samma såsom någonting ytterst farligt. Sällan finner man i wårt lands religiösa tidningar något godt talas om metodisterna, och den man, som Gud begagnade såsom medel i sin hand till tusendetals frälsning, nämligen John Wesley, är här knappast känd till namnet. Den allmänt gängse tanken bland folket är, att metodisterna drifwa syndfrihetsläran; men att detta påstående är osant, skall i denna skrift wisas. Af förhållandet i denna stad har jag blifwit styrkt wid utgifwandet af denna skrift till de troendes underwisning, ty då Guds barn här fingo weta, att wi icke hylla syndfrihetsläran eller tro oß skola komma till himmelen på egna gerningar, utan att wi till wår salighet icke wilja weta annat än Jesus Kristus och honom korsfäst, så öppnade de för oß sina hus och hjertan, och nu hafwa wi frid med alla menniskor; men på andra ställen är det icke så wäl; ännu råda de mest orätta föreställningar om

metodismen, och samfundets medlemmar bemötas med köld af andra kristna. Kunde denna lilla skrift borttaga några fördomar, skulle författaren derför prisa Gud. Måtte Herren styra allt till en god utgång!

Kristinehamn i October 1878.

Författaren.

Ordet syndfrihet är ett mycket bekant ord. Nästan alla, som hafwa någon kännedom om de olika lärobegrepp, som förefinnas hos det kristna folket, tro sig weta, hwilken afgrund af orimligheter och grofwa willfarelser inneslutes i detta lilla ord. Icke förty finner man, att mycken mißuppfattning råder såwäl om detta som andra ords rätta betydelse. Några tro, att med detta ord menas en oinskränkt frihet att synda, och att de, som hylla syndfrihetsläran, hängifwa sig tygellöst åt laster och utswäfningar. Rätteligen borde uttrycket syndfrihet innehålla ofwan nämda begrepp; ty när man talar om näringsfrihet, menar man ju dermed den frihet, som staten gifwer åt den enskilde, att på ett ärligt sätt nära eller försörja sig och de sina. Talar man om tanke- eller läro-frihet, så menas dermed, att den enskilda menniskan eger frihet att tänka och lära, hwad hon will, utan att derför af andliga myndigheter åklagas eller dömas. Med syndfrihet borde sålunda menas en frihet för menniskan att synda, huru mycket hon will, utan att derför af Gud, all werldens domare, straffas. Denna lära skulle då blifwa mycket angenäm för det köttsliga sinnet, och säkerligen komme den att omfattas af tusenden, ja millioner, hos hwilka det naturliga sinnet är oförändradt; men, såsom helt och hållet stridande mot bibeln, blefwe den en fasa för hwarje religiöst sinne. Andra åter tänka, att med syndfrihet betecknas det tillstånd af andlig ljumhet och försoffning hos Kristi namns bekännare, då de icke taga det så noga med synden, utan tillåta sig hwarjehanda öfwerträdelser af Guds bud i det

dagliga lifwet utan att deröfwer bekymra sig; då menniskans samwete genom att gång efter annan såras af syndawanornas utbrytande blifwit så förhärdadt, att hon icke känner sig sjelf, utan lefwer i den inbillningen, att hon i intet afseende är brottslig, ehuru hon icke allenast i många stycken felar utan esomoftast begår synd, som är friwillig öfwerträdelse af en känd lag. Wore detta den rätta betydelsen af ordet, så skulle man i sanning finna syndfria i alla kyrkosamfund och måhända en mängd, hwars storhet man aldrig anat.

Låtom oß då tillse, hwilka åsigter innefattas i den lärobyggnad, som wanligen kallas syndfrihetsläran.

Denna läras förfäktare öfwerensstämma med andra kristna deruti, att den ogudaktiga werlden är stadd i det onda, utan berömmelse inför Gud och obeqwäm för himmelen; att i intet annat namn är salighet än i Jesu Kristi namn; att hwar och en, som skall blifwa salig, måste af idel nåd rättfärdiggöras genom tron på Jesus, syndares frälsare. Men de skilja sig från andra deruti, att de hålla före, att menniskan icke allenast frälsas från fördömelsen och samwetets gnagande förebråelser, utan äfwen från den inneboende synden, den stund hon kommer till tron, så att hon sedermera aldrig frestas af sin egen begärelse; att den gamla menniskan, den förderfwade naturen, är från den stunden för alltid dödad; med ett ord: att den troende är återstäld till den renhet, som Adam egde före fallet. De lära, att all synd bottogs genom Jésu död på korset, hwarför hwar och en, som tror, är befriad från alla yttre och inre synder, och utan någon widare helgelse återstäld till fullkomlig renhet. Allt, hwad de sedermera göra, anse de icke wara synd; ty de stödja sig wid detta språk hos Johannes: "Den som född är af Gud kan icke synda."

Ehuru denna lära har alla uppmaningar att söka helgelsens nåd, som apostlarna skrifwit till de kristna, emot sig, så har den dock wunnit anhängare i wårt

land. Först började den omkring 1843 predikas af en bonde från Österunda socken i Uppland wid namn Erik Janson. Han wann många på sin sida synnerligast i Norrland, med hwilka han sedermera begaf sig till Amerika, der han och hans wänner bildade en swensk koloni, Bishop Hill. Omkring 1860 uppträdde en annan wid namn Sjödin, som predikade den så kallade syndfrihetsläran. Denne man hade några år tillhört baptistförsamlingen i Sundswall, under hwilken tid han af sina bref synes hafwa warit en sann och allwarlig kristen. Han förmanade alltid sina bröder i församlingen, då han fann dem begå synd eller eljes wara ljumma och likgiltiga, hwarför han, såsom wanligen sker, föreföll de fleste allt för beswärlig. Snart började nästan alla önska att blifwa befriade från honom; men som ingen fann någon synd hos honom, för hwilken han kunde ställas till answar och utslutas ur samfundet, gingo de öfriga medlemmarne ut, den ena efter den andra, hwarpå de bildade en ny församling, i hwilken Sjödin icke upptogs.*) Ankommen till Stockholm, begärde han att blifwa upptagen i der warande baptistförsamling, men nekades, hwarefter hans werksamhet såsom stiftare af ett eget samfund tog sin början. Hans predikningar gingo hufwudsakligen ut på att öfwertyga de troende, att de äro utan synd, "ty", sade han, "all synd förswann, då Jesus dog på korset." De, som antogo hans lära, blefwo af honom omdöpta, äfwen om de förut warit baptister, ty han gillade icke baptisternas dop, emedan de, såsom han sade, icke begrofwo den gamla menniskan i dopet utan lärde, att den troende och döpte skulle dragas med henne till sin död. Många slöto sig till honom, deribland några predikanter, och flere baptistförsamlingar blefwo genom hans werksamhet upprifna. Hans lära urartade mer och mer till grof willfarelse, så att han snart sade, att ingen synd fin-

*) Detta är hwad han sjelf uppgifwit.

nes i werlden; att menniskans synd är ingenting annat än ett sådant anlag, som uppenbaras hos djuren, hwilket af Gud icke tillräknas. Snart blef Sjödin en afgjord fritänkare, och hans församlingar upplöstes. Emedan Sjödin och hans trosbröder förnämligast werkade bland baptisterna, war just detta samfund mest utsatt för den skadliga werkan, som denna predikan medförde. Af denna orsak sågos tid efter annan uppsatser i "Evangelisten" mot syndfrihetsläran, men då Sjödin sedermera reste till Amerika, nedlade äfwen ofwannämde tidning den bedröfliga striden.

År 1867 upplågade striden på nytt, då pastorn wid swenska metodistförsamlingen i Brooklyn, Alb. Erikson, under sin wistelse i Swerige höll en serie predikningar i hufwudstaden. Baptisterna, som af Sjödins werksamhet blifwit uppskrämda, woro de första, som påstodo, att metodismen war ingenting annat än en ny upplaga af den sjödinianska syndfrihetsläran. Om detta, såsom wi hoppas, skedde af okunnighet om metodisternas lära eller af andra bewekelsegrunder kan här icke afgöras; det wissa är, att den lära, som efter Scotts werksamhet i hufwudstaden, berömdes, började med ens nedsättas såsom den farligaste willolära, der det andliga högmodet och sjelfförtroendet sades hafwa fritt spelrum. I "Weckoposten" och "Evangelisten" påstods oförtäckt, att metodismen och sjödinianismen war samma sak blott med den skilnad, att metodismen icke är så grof, men också derför så mycket farligare. Sedermera lästes äfwen en uppsats i "Budbäraren" "emot den skriftwidriga syndfrihetsläran", naturligtwis riktad mot metodisterna, hwari predikanterne fingo så okristliga tillmälen, att jag anser det för mycket sårande att omnämna de samma. Predikanter af alla slag började, hwar och en på sin ort, öfwertyga folket, att metodisterna trodde sig wara syndfria, snart war också i hwarje kristens tanke ordet metodist liktydigt med syndfri. Ännu i dag tro många af de kristna till och med på de platser, der metodisterna hafwa

regelbunden predikowerksamhet, att de drifwa syndfrihetsläran. Huru detta är möjligt, kan endast förklaras deraf, att predikanter af annan trosbekännelse högst sällan besöka metodisternas sammankomster, aldrig läsa deras skrifter utan endast döma i en sak, som de icke känna till.

Men lära då icke metodisterna, att den troende är syndfri? Denna fråga wilja wi här söka beswara.

Om man will weta, hwad den lutherska kyrkan lärer, så måste man naturligtwis förskaffa sig denna kyrkas bekännelseskrifter, och om någonstädes den lutherska läran rent framhålles, så måste det wäl wara i de böcker, som af Luther sjelf blifwit författade eller godkända, derför bör man uppmärksamt läsa dem. Icke lär wäl någon få en sann kunskap om den lutherska läran genom att tro, hwad katolikerna säga, icke heller genom att tro, hwad de af kyrkans medlemmar säga, som icke sjelfwa weta, hwad kyrkan tror. Lika litet kan man få reda på metodistkyrkans lära genom att tro, hwad de menniskor säga, som aldrig läst en metodistbok eller hört en predikan af någon metodistpredikant; utan man måste läsa kyrkans religionsartiklar och Wesleys predikningar samt bewista metodisternas prediko- och bönemöten. Undersökningen måste äfwen företagas med ett fördomsfritt sinne, ty kunde Jesu egne lärjungar wara så inrotade i den bland judarne gängse föreställningen om, att Messias skulle wid sin ankomst till jorden upprätta ett werldsligt rike med judafolket i spetsen, så att icke ens ett treårigt umgänge med Jesus kunde från dem borttaga den willfarelsen, så kan en fördomsfull och mot metodismen fiendtlig menniska äfwen efter undersökningens werkställande alltfort påstå, att metodisterna tro sig wara syndfria.

Låtom oß då undersöka metodistkyrkans bekännelseskrifter, och de skola lära oß, att metodisterna icke hylla syndfrihetsläran.

I 12:te religionsartikeln, som handlar om synd efter rättfärdiggörelsen läsa wi följande: "Icke hwarje synd, uppsåtligen begången efter rättfärdiggörelsen, är synd mot den helige Ande och oförlåtlig. Derför bör icke bättringens gåfwa nekas hos dem, som falla i synd efter rättfärdiggörelsen. Sedan wi undfått den helige Ande, kunna wi afwika från den gifna nåden och falla i synd, men genom Guds nåd uppstå igen och bättra wårt lefwerne. Och derför böra de förkastas, som säga, att de icke kunna synda mera, så länge de lefwa här, eller som neka dem rum till förlåtelse, som allwarligen bättra sig." I denna artikel höra wi ju för oß framställas, icke allenast att en menniska kan synda efter rättfärdiggörelsen och den helige Andes erhållande, utan äfwen att deras lära bör förkastas, hwilka påstå, att den troende icke kan synda mera, så länge han lefwer här. Ack, om wåra wedersakare hade läst denna artikel i stället för att tro, hwad illa underrättade personer om oß talat, så hade de åtminstone kunnat undgå den synden att inför allmänheten tala osanning om oß! Måtte Gud förlåta dem, hwad de hafwa gjort owetande och i oförstånd! Wi hoppas, att de skola ångra sig, när de blifwa öfwertygade derom, att wi lära just motsatsen till hwad de beskylla oß för. Man har äfwen hört framställas af mången, att metodisterna tro sig i egna gerningar skola bestå inför Gud; men i 9:de artikeln "om menniskans rättfärdiggörelse" läsa wi helt annat, der det heter: "Wi äro ansedda rättfärdiga inför Gud, endast för wår Herres och Frälsares Jesu Kristi förtjensts skull, genom tron, och icke för wåra egna goda gerningar eller förskyllan. Derför är den läran, att wi rättfärdiggöras genom tron allena, en högst helsosam lära och särdeles tröstерik."

Af det redan anförda finna wi, att de, som warnat folk för oß, begagnat sig af i ögonen fallande osanningar; huru länge det kristna folket skall tro dessa afsigtligt och oafsigtligt utspridda lögner, får wäl fram-

tiden utwisa. Wi hysa dock den goda tanken om de kära nådabarnen, att de skola fatta mindre förtroende till sina lärares utsagor hädanefter än hittills, då de märka, att de af dem blifwit förda bakom ljuset. I metodistkyrkans allmänna reglor läsa wi, huru de, som wilja fortfara i förening med detta samfund, warnas för flere slag af synder, som allmänt utöfwas i werlden; denna warning skulle ju wara alldeles öfwerflödig, om metodisterna hyllade syndfrihetsläran.

Låtom oß nu öfwergå till "Wesleys predikningar", så wi se hwad samfundets stiftare säger om denna sak.

I den 13:de predikan med öfwerskrift "om synd i de troende", finna wi tydligt, att Wesley på sin tid ganska allwarligt uppträder mot den uppfattningen, i hwilken några af de män, som stått under grefwe Zinzendorfs ledning, råkat, i det de påstodo, att alla sanna troende icke allenast äro frälsta från syndens herrawälde utan äfwen från tillwaron af såwäl inwärtes som utwärtes synd, så att den ej längre finnes uti dem. Han säger äfwen, att många utaf engelsmännen antagit de tyska hernhuttarnes mening, att nämligen förderfwet är icke mer i dem, som tro på Kristus. Om denna åskådning säger Wesley i sin predikan: "Men blef icke den troende i rättfärdiggörelsen befriad från all synd, så att ingen synd finnes i hans hjerta? Jag kan icke säga det; jag kan icke tro det, emedan Paulus säger motsatsen. Han talar till de troende och beskrifwer deras tillstånd i allmänhet, när han säger: "köttet hafwer begärelse emot anden och anden emot köttet." Ingenting kan wara uttryckligare. Apostelen säger här bestämdt, att köttet, den onda naturen, står emot anden äfwen i de troende; att äfwen i de pånyttfödda finnas twå principer, som äro emot hwarandra. Denna stora sanning, att det finnes twå motsatta principer i de troende, naturen och nåden, köttet och anden, genomlöper alla Pauli epistlar, ja, hela den heliga skrift; ty nästan alla föreskrifter

och förmaningar deri äro grundade på denna förutsättning, pekande på orätta böjelser eller handlingar hos dem, som icke desto mindre äro af de helige författarne erkända för att wara troende. Och de förmanas beständigt att strida emot och öfwerwinna de samma genom den trons kraft, som war i dem. Ännu widare: när aposteln uppmanar de troende att göra sig rena från all köttets och andans besmittelse, så lärer han klarligen, att dessa troende woro ännu icke renade derifrån. Du swarar: "den, som afhåller sig från allt, som ondt synes, renar sig i sjelfwa werket från all besmittelse." Alldeles icke. Till exempel: någon förolämpar mig; jag känner wrede; detta är andens besmittelse, ehuru jag icke säger ett ord. Här afhåller jag mig från allt, som synes ondt, men är icke ren från andens besmittelse, såsom jag till min bedröfwelse erfar. Och såsom detta påstående, att det icke finnes någon synd i en troende, intet köttsligt sinne, ingen böjelse till affall, alltså är emot Guds ord, så är det ocksså emot Hans barns erfarenhet. Dessa känna fortfarande ett hjerta, som är böjdt till affall, en naturlig böjelse till det onda, en benägenhet att falla bort från Gud och fästa sig wid jordiska ting. De förnimma dagligen, att synd är qwar i deras hjertan, högmod, egenwilja, otro, och att synd låder wid allt hwad de tala och göra, äfwen deras bästa gerningar och heligaste pligter. Likwäl weta de på samma gång, att de äro af Gud; de kunna icke betwifla det ett ögonblick. De känna tydligen att Guds ande wittnar med deras ande, att de äro Guds barn. Den motsatta läran, att det finnes ingen synd i de troende, är alldeles ny i Kristi kyrka, den hördes aldrig utaf i sjutton hundra år; aldrig förr än den uppfanns af grefwe Zinzendorf. Jag kan icke påminna mig hafwa sett den minsta skymt deraf, hwarken hos någon gammal eller ny skriftställare, utan mähända hos någon af de oförnuftiga och stormande antinomerna. Men hwarje lära, som är ny, måste wara orätt, ty

den gamla religionen är den enda sanna, och ingen lära kan wara rätt, utan att den är alldeles den samma, som war af begynnelsen."

I en annan predikan med öfwerskrift: "De troendes bättring", säger Wesley: "Huru swårt är det icke äfwen för Guds barn, att helt och hållet öfwerwinna ett högfärdigt lefwerne! Johannes synes härmed mena det samma, som werlden kallar hederskänsla. Detta är ingentiag annat än ett begär efter och förnöjelse i det pris, som kommer från menniskor, ett begär efter och kärlek till beröm och, hwilket alltid är förenadt dermed, en motswarande fruktan för tadel. Nära förbunden härmed är falsk blygsel: att skämmas för det, hwaruti wi borde hafwa wår största ära. Och detta är sällan skildt från menniskofruktan, som förer tusende snaror öfwer själen. Men hwar är nu den, äfwen ibland dem, som synas starka i tron, hwilken icke finner i sig i någon grad alla dessa onda böjelser? Alltså äro äfwen dessa blott till en del korsfästade werlden, ty den onda roten är ännu qwar i deras hjertan. Och känna wi icke andra böjelser, som äro lika mycket emot kärleken till wår nästa, som dessa äro emot kärleken till Gud? Kärleken till wår nästa tänker intet argt. Finna wi icke någonting af det slaget? Upptäcka wi aldrig någon afundsjuka, några onda aningar, några ogrundade och oförnuftiga mißtankar? Må den, som är ren i dessa stycken, kasta första stenen på sin nästa. Hwem känner icke stundom sådana böjelser eller inwärtes rörelser, som han wet äro emot broderlig kärlek? Om icke ondska, hat eller bitterhet, finnes intet drag af afund; isynnerhet mot dem, som äro i besittning af något werkligt eller förment godt, som wi åstunda, men icke kunna ernå? Finna wi aldrig någon grad af harm, när wi förolämpas eller skymfas; i synnerhet af dem, som wi särskildt älskat, och som wi mest bemödat oß att hjelpa eller göra godt? Uppwäcker orättwisa eller otacksamhet aldrig i oß något begär att hämnas; nå-

got begär att wedergälla ondt med ondt i stället för att öfwerwinna det onda med det goda? Detta wisar oß, huru mycket det ännu finnes i wåra hjertan, som är emot kärleken till wår nästa."

Hwad göres oß nu mera wittnesbörd behof? Wi hafwa sett nog både af metodisternas religionsartiklar och Wesleys predikningar för att blifwa öfwertygade om, att metodisterna icke hylla syndfrihetsläran. Har du min käre broder icke kunnat af det anförda finna, huru grufligt du blifwit bedragen af dina wänner, då de försäkrat dig, att metodist och syndfri äro liktydiga begrepp, så lär du icke heller genom något annat kunna bringas på bättre tankar. Att säga, att metodisterna hafwa uppfunnit syndfrihetsläran är det samma som att säga, att baptisterna uppfunnit barndopet. Om händelsewis någon metodist så talat, som skulle han tro sig wara syndfri, så bör man wäl icke derefter döma hela samfundet; ty skulle man tro det wara lutheranism, som en och annan af swenska statskyrkans medlemmar säger, så skulle man i sanning få besynnerliga tankar om den lutherska läran. Ett sådant tillwägagående wore lika orimligt som att säga, att Swensges innewånare äro idel skälmar och bedragare, emedan några sitta häktade för brott mot den borgerliga lagen; lika orimligt som att säga, att alla lekmannapredikanter äro ulfwar i fårakläder, derför att en och annan gjort något snedsprång. Hwarje menniska wet, att det icke går an att döma ett helt folk efter några enskilda personers åsigter eller tillwägagåenden; men då det gällt att säga sina tankar om metodisterna, har man icke alls dragit i betänkande att skrifwa enskilda medlemmars mißuppfattningar och felsteg på hela kyrkans räkning, och icke blott de, som äro fiender till de religiösa företeelserna i allmänhet, hafwa på omförmälda orätta sätt handlat mot oß, utan äfwen sådana, som på grund af tro på och kärlek till Herren Kristus, äro wåra bröder.

Metodisternas prediko- och bönesammankomster bewisa, att syndfrihetsläran icke hyllas inom detta samfund.

Wi hafwa redan af det anförda funnit, att Wesley i sina predikningar skarpt klandrar denna lära; och att öfrige metodistpredikanter stå på Wesleys ståndpunkt finner man deraf, att inga andra så kraftigt uppmana de troende att döda köttet och korsfästa den gamla menniskan samt att göra sig rena från all andens och köttets besmittelse, som just desse. Hade de nu den öfwertygelsen, att den troende wore befriad från all inneboende synd, så skulle de wäl aldrig uppmana någon kristen att söka rening från synden i Lammets blod. Om de trodde, att alla kristna wore renhjertade, så kunde de wäl aldrig uppmana de troende att med David bedja: "skapa i mig Gud ett rent hjerta."

För den skull då du hör en metodistpredikant i likhet med apostelen Paulus uppmana sina trossyskon att korsfästa sitt kött samt med lustar och begärelser, att bortlägga den lätt snärjande synden och göra sig rena från all andens och köttets besmittelse, så kan du deraf lära, att metodisten i likhet med aposteln tror, att hos den kristne finnes ännu en medfödd begärelse till det onda, som behöfwer dödas och mycken besmittelse, hwarifrån han behöfwer renas. En menniska, som är i besittning af sina sinnens rätta bruk, lär wäl aldrig uppmana en frisk att söka läkare eller en fri att aflägga sina bojor; utan om man säger till någon: "sök läkedom för din kropp", så har man wäl derigenom sagt sin öfwertygelse wara, att personen i fråga är sjuk.

En hwar, som någon tid bewistat metodisternas predikosammankomster, wet och kan intyga, att i hwarje predikan blifwa de troende allwarligen uppmanade att aflägga synden, fly all werldslig lusta och lefwa gudeligen, tukteligen och rättfärdeligen i denna werlden. Detta måste wäl för hwarje fördomsfritt sinne, för hwar och en, som will medgifwa sanningen, wara ett kraf-

tigt bewis för, att metodisterna icke hylla syndfrihetsläran. Fast heldre skulle man wara böjd att tro, att predikanter af den antinomianska riktningen mera lutade åt syndfriheten, hwilken riktning för några år tillbaka tycktes nästan wilja uttränga all sund åskådning, i det man påstod, att hela werlden war frälst och salig samt hade syndernas förlåtelse, att Jesus hållit lagen i wårt ställe samt att de troende woro heliga och rena i Kristus, såsom den lärans förfäktare uttryckte sig. Man kunde nämligen öfwerwara ganska många predikningar, hållna af de ultra evangeliske predikanterne, utan att få höra ett enda förmaningsord till de kristna. Höllo de någon gång ett förmaningstal, så gick detta ut på, att en kristen borde akta sig för att göra något, ty då kunde han blifwa egenrättfärdig. Man wet, att de icke hyllade syndfrihetsläran, men af deras sätt att predika kunde man blifwa frestad att så tänka, enär de aldrig uppmanade den troende att waka och bedja eller att afhålla sig från werldskärleken. Nu har dock på de senaste åren ett bättre förhållande inträdt, ity att nästan alla predikanter hafwa börjat påpeka helgelsens nödwändighet.

Kommer man in på ett af metodisternas bönemöten, skall man säkerligen der få höra lika uppriktiga böner om syndernas förlåtelse och om rening från all orättfärdighet, som man någonsin på andra ställen kan få höra. Trodde de sig nu wara syndfria, så behöfde de wäl icke widare bedja om förlåtelse för eller befrielse från synd. Man finner wanligtwis, att de, som af partiskhet eller fördomar aldrig bewista metodisternas andaktsöfningar, äro just de, som mest tala om huru widunderliga uppfattningar hysas af detta samfund, och huru egenrättfärdiga och förblindade deß medlemmar äro; under det att den deremot, som lärt sig känna metodister, förer ett helt annat språk om dem. En yngling, som war mycket nyfiken att få weta något om metodisternas åsigter, förfrågade sig derom med sina trosbröder. Desse underrättade ho-

nom då, att metodisterna wore ett af egenrättfärdighet och andligt högmod uppblåst parti, som trodde sig wara heliga och fullkomliga såsom Gud, att de aldrig bådo Gud om syndernas förlåtelse utan trodde sig wara "syndfria" och "heliga i köttet." De, som så talade, hade aldrig hört samfundets predikanter, icke heller kände de någon medlem, likawäl hade de reda på att sådana orimliga åsigter hystes af metodisterna; hwar de fått weta det, wet jag icke, troligen hade han, som är en lögnare af begynnelsen, utsått detta ogräs i deras hjertan för att dymedelst förqwäfwa den kristliga brödrakärlekens goda säd. Ynglingen gick för att med egna öron höra dessa orimligheter uttalas af metodistpresten, och tänkom oß hans förwåning, då han i den första bönen hörde predikanten bedja Gud om förlåtelse för alla synder och för allt, som Guds heliga öga sett orätt hos honom och folket. Sedermera fick han under predikan höra, huru allwarligt alla uppmanades att för sin själs frälsning uteslutande lita på Jesus, i hwilkens namn allena är salighet. Att ynglingen fattade mindre förtroende till deras sanningskärlek, som genom osanna påståenden mißledt honom, och kände sig så dragen till de af andra förtalade metodisterna, att han, sedan han bättre lärt känna deras lära och uppfattning af bibelordet, slöt sig till dem såsom församlingsmedlem, för detta steg, säga wi. kan wäl ingen förtänka honom.

Det bemötande, som metodisterna här i landet rönt af andra kristna, gör det omöjligt, att de skulle kunna hysa sådana tankar som, att de troende äro fria från synd.

Wi wilja icke här upprulla denna mörka tafla, utan wi önska helst, att det förflutna måtte wara förlåtet och glömdt; ty huru skola wi kunna hoppas att få förlåtelse af Gud för wåra synder, om wi icke förlåta dem, som emot oß brutit hafwa? Måtte wi äfwen bedja Gud om kraft att kunna med kärlek och ett försonligt sinne gå det till mötes, som twifwels-

utan ännu kommer att drabba oß från wåra medåterlöstas sida! Att icke alla beswärligheter i den wägen äro undanröjda, finner man deraf, att ännu på många ställen mycken fiendtlighet råder mot metodismen. Komme hwad som komma will, måtte wi blott med rättfärdighetens wapen på högra och wenstra sidan wandra i Jesu efterföljelse genom både ondt och godt rykte till salighetens förlofwade land! Herrans högra hand kan all ting förwandla. Om wi än skola wara mißkända på jorden, så blifwa wi dock kända i himmelen, dit Herren i sin nåd före både oß och andra, som Herren Jesus rättsinneligen kär hafwa! Wi längta till denna saliga strand af ewig hwila från alla wederwärdigheter. Emellertid hafwa wi med bedröfwelse funnit, huru de kristna tillslutit sina hjertan, hus och predikolokaler för oß; dock har på senare tiden och på några ställen ett bättre förhållande inträdt. Herren löne desse bröder, för den kärlek och det tillmötesgående de oß bewisat! Wi wilja gerna tro, att det orätta, som om wår lära blifwit sagt, härrör sig af okunnighet om hwad wi werkligen predika, ehuru det ju är både orätt och syndigt att dömma i en sak, som man ej tillräcklig undersökt; men det ligger mycket nära till hands att tänka, att många utfarit i predikningar och skrifter mot oß af orena bewekelsegrunder, emedan de, sedan de för folket beskrifwit, hwilka willfarelser metodisterna hysa, alltid förmanat dem att icke gå för att höra oß. De borde hellre hafwa gjort såsom en mormonpredikant, som beskref det sköna "Zion", mormonernas koloni i Amerika, och utbredde sig widlyftigt öfwer den härliga tid, som der wäntade "de yttersta dagarnes heliga", då han slutade sitt tal med följande kraftuttryck: "Tron I icke hwad jag säger, så resen sjelfwa dit, och I skolen få se, att jag talat sanning." Så borde äfwen de, som wetat att berätta så många underliga saker om metodisterna, hafwa sagt: "gån sjelfwa och hören dem, så skolen I få weta, om jag talat sanning eller icke"; deremot pläga de säga:

"Hören dem aldrig, ty då kunnen I blifwa förwillade." Hwarje menniska måste wäl inse det orätta uti att tala illa om en person och på samma gång tillsäga folket att ej höra hwad den anklagade har att säga, ty derigenom beröfwar man ju den samma tillfället att få förswara sig.

Wågar jag framställa min egen erfarenhet såsom ett bewis, hwilket jag för wisso tror mig kunna göra, så wida jag icke gjort mig känd för att wara en osannfärdig menniska; men jag hoppas genom Guds nåd, att ingen lärt känna mig såsom sådan, så will jag säga, att jag läst nästan hwarje metodistskrift, som på mitt modersmål warit tillgänglig; men jag har ingenstädes sett, att syndfrihetsläran förswarats, utan fast hellre funnit de troende blifwa uppmanade att söka frälsning från den synd, som ännu widlåder dem. Likaledes har jag under de sju år jag warit medlem af samfundet icke träffat någon af de många metodister, med hwilka jag umgåtts, som påstått sig wara syndfri eller "helig i köttet"; men deremot har jag funnit många, som bedit Gud om ett rent hjerta och om befrielse från den inneboende synden, hwilket bewisar, att de icke trott sig wara syndfria.

Att metodisterna likawäl uppfatta helgelseläran något olika med andra kristna skall i det följande påpekas.

Under det att en del kristna säger, att den troende skall blifwa allt sämre och sämre, och att bibeln sålunda med tillwäxt menar det samma som tillbakagång, och en annan del lärer, att den kristne wäl bör söka helgelse och sträcka sig efter fullkomligheten; men att ett sådant tillstånd aldrig uppnås här på jorden, utan att man allt fort måste synda och förtjena intet annat än straff: så lärer metodistkyrkan, att, hwad lagen fordrar och evangelium lofwar, kan uppnås i detta lifwet; det will säga: att menniskan här på jorden kan genom enfaldig tro på Herren Kristus och uppriktig bön till Gud uppnå en wiß mognad i kri-

stendomen, werkad genom den helige Ande; en mognad, som i bibeln uttryckes med "ett rent hjerta", "fullkomlighet" och att wara en "fader i Kristus, kommen till måttet af Kristi fullhets ålder." Men de säga icke, att alla troende hunnit så långt i kristlig erfarenhet, utan de tro, att ett ytterst litet fåtal uppnått denna höga och saliga ståndpunkt af andeligt lif. De tro, att apostelen Paulus uppnått detta mål, då han säger: "Kristus är mitt lif och döden är min winning." "Följen mig såsom jag följer Kristus." "Jag är korsfäst werlden och werlden är mig korsfäst." "All ting förmår jag genom honom, som mig mäktig gör." De tro, att Stefanus hade erfarit denna nåd, då han full af tro och den helige Ande utropade: "Herre tillräkna dem icke denna synden." De tro äfwen, att många andra martyrer erfarit samma den helige Andes genombrytande kraft, då de i helig triumf gingo på bålet eller läto sig kastas för wilda djur. Wesley bekände sig för att hafwa uppnått detta saliga tillstånd, och hela hans lif war ett så tydligt bewis på sanningen deraf, att ingen af dem, som wetat att så mycket klandra den lära han predikade, kunnat finna någon fläck på hans karaktär.

Tänkom oß en man med så många företrädesrättigheter som han: prest i engelska statskyrkan, lärare wid universitetet i Oxford och medlem af det lärda Lincoln-kollegiet derstädes, försakande allt för att gå ut och förkunna det ljufliga budskapet för en fallen menskliget. Han räknade såsom Paulus allt för skada för den öfwerswinneliga wår Herres Jesu Kristi kunskap.

Motarbetad af presterna och förföljd af pöbeln, upphörde han aldrig att predika Jesu evangelium för en syndig werld. Wid ett tillfälle sårades han ganska swårt af en sten, som en fiende slungade honom i pannan, under det han predikade evangelium för en skara, uppgående till flere tusen personer; blodet flödade starkt ur såret, men han, utan att knota eller

klaga, torkade blodet med näsduken och fortsatte att med glödande wältalighet uppmana sina medmenniskor att fly till Jesu öppna kärleksköte. Då han wid ett tillfälle uppmanades af sin broder att förswara sig mot några illasinnade personers, i offentliga tidningar gjorda anfall, swarade han: "Min käre broder, då jag gaf Jesus mitt hjerta, gaf jag äfwen min ära åt honom; jag säger icke ett ord till mitt eget förswar, men i förswaret af Guds ära will jag offra mitt lif."

Fletcher, prest i engelska statskyrkan, bekände sig äfwen hafwa blifwit helgad öfwer allt, och om honom säger en af hans samtida, att han på trettio års tid aldrig hört Fletcher säga ett ord eller wisa en blick, som kunde wara stridande mot fullkomlig kärlek.

Hester Ann Rogers war en annan, som bekände sig wara i besittning af helgelsens nådegåfwa. Hon säger om sig sjelf, att hon några månader efter sin omwändelse med stor bedröfwelse kände, huru synden ännu rörde sig i hennes hjerta. Hon säger wid ett tillfälle: "Jag har än djupare känsla af min orenhet än någonsin, och ehuru jag genom Guds nåd kan afhålla mig från uppsåtlig synd, så känner jag likwäl inwärtes otålighet, stolthet, olustighet och korteligen: alla elaka lynnen." Wid ett annat tillfälle säger hon: "Jag känner många onda böjelser, mycken sjelfwilja, som icke tål motsägelse, ehuru ingen annan ser det än Herren; mißnöje, stolthet och otro bekymra mig storligen. Min bön är: "skapa i mig Gud ett rent hjerta och gif mig en ny wiß anda." Den 22 Febr. 1776 säger hon sig hafwa erfarit Jesu fullkomliga kärleks utgjutande i sin själ. Wi låta henne sjelf berätta denna märkwärdiga förändring. "Om morgonen den 22 Febr. waknade jag ganska swag till kroppen och kände en synnerlig hårdhet kring hjertat; dock föll jag ögonblickligen på knä och ropade: gör detta ögonblick till stunden för min fulla frälsning. Döp mig med den helige Ande och kärlekens rena eld. Skapa i mig ett rent hjerta och gif mig en ny wiß anda. Träd

in i ditt tempel och kasta ut synden för ewigt. Rena mitt hjertas tankar, begär och böjelser, och låt mig fullkomligt älska dig. Rena nu mitt hjerta, att jag må blifwa kraftig i pröfningens stund. Om jag möter mina listiga fiender, medan jag har en förrädare inom mig, huru skall jag wara mäktig att emotstå? Omskär nu mitt hjerta, fyll det med din rena kärlek, helga hwarje förmåga i min själ, jag offrar allt åt dig, jag gifwer dig alla mina krafter, jag tager dig allsmäktige Jesu till min wisdom, min rättfärdighet, min helgelse. Du åstundar att göra mig helig; men otron gömmer det bort för mina ögon. Men nu Herre tror jag, i detta ögonblick frälsar du mig. Ja, Herre, min själ är befriad från bördan. Jag är tom på allt, jag är wid din fot, en hjelplös owärdig mask; men jag håller dig fast såsom min fullhet. Jag är besegrad och underkufwad af kärleken. Din kärlek sänker mig till intet, den genomströmmar min själ. O, min Jesu, du är mitt allt i alla. Jag är nu ett med Gud, synden förhindrar icke längre den innerliga föreningen, och Gud är helt och hållet min egen. O, hwilket djup af stadig frid kände nu min själ!"

Efter denna dag såg man denna ädla qwinna wara tålig och undergifwen i alla pröfningar och swårigheter. Ingen kunde efter den dagen hos henne finna någon syndig handling eller ens ett fåfängt ord; utan war hon städse helig i all sin umgängelse. Kan någon tro, att en sådan förändring war blott och bart en inbillning? Ingen, som tror bibeln, kan göra detta.

För öfrigt är det icke endast metodisterna, som tala om en djupare religiös erfarenhet hos de troende; fastän dessa ensamt benämna den "kristlig fullkomlighet." Presbyterianerna till exempel tala mycket om "det högre kristliga lifwet", och utan twifwel mena de samma sak, fast de begagna ett annat uttryck.

Moody bekänner sig hafwa uppnått detta tillstånd af mognad i nåden. Han berättar om sig sjelf

följande: "Jag hade predikat några år utan att se någon synnerlig frukt af mitt arbete, men jag trodde, att jag predikade ganska bra, emedan mycket folk besökte sammankomsterna. En dag säger en qwinna till mig efter predikan: "Jag beder för Er hwarje dag, Moody." "Hwarför gör Ni det", frågade jag. "Emedan Ni behöfwer kraft", war hennes swar. Jag började sjelf att bedja om den himmelska kraften, och efter någon tids inre oro blef jag en dag, under det jag gick på gatan, alldeles öfwerwäldigad af Guds kärlek, och har jag icke sedan den dagen warit en annan menniska, så har jag grufligt bedragit mig. Jag har hållit samma predikningar sedan som förut, men med helt olika werkan; ty jag har egt den himmelska kraften."

De lutherska kristna här i landet bedja ofta Gud göra dem till ett intet, och otwifwelaktigt uttalar sig i denna bön hjertats behof om tillintetgörelse af all synd, ehuru de icke wåga tro, att Gud kan göra det i detta lifwet.

Hwarje menniska, som fördomsfritt och med uppmärksamhet läser den heliga skrift, finner, att denna bok framställer för oß en kristendom, som är wida högre än den erfarenhet, som wanligen i wåra dagar uppnås af Kristi namns bekännare, och då bör man wäl icke med osanna påståenden och wrängda framställningar wanställa det samfund, som företrädeswis tyckes hafwa fått till sin uppgift att peka uppåt. Denna tillwäxt i nåden och högre mognad i kristlig erfarenhet är icke alls det samma som syndfrihetsläran; det förra förswaras, men det senare förkastas af metodisterna.

Har du min wän icke genom de bewis, som här framdragits, blifwit öfwertygad derom, att metodisterna icke hylla eller drifwa syndfrihetsläran, så läs deras skrifter, hör deras predikningar, och jag tror, att du slutligen, så wida du will taga bewis, skall blifwa öfwertygad, att jag talat sanning, då jag påstått, att metodisterna icke alls gilla denna lära.

Framför allt, döm icke i en sak, som du icke tillräckligt undersökt. Och skulle du än aldrig komma att förstå oß, så käre hata oß icke, tala icke illa om oß; utan låtom oß älska hwarandra såsom bröder i Herren. Låtom oß icke heller tro allt, som af onda menniskor säges, de der förwända Guds sanning i lögn; utan hållom oß till sanningen!

Frid öfwer Guds Israel!

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK
16000 002574098